

Till
Stadsbyggnadskontoret
Mölnads Stad

Yttrande angående detaljplan Mölnads centrum

Mölnads naturskyddsförening har tidigare (2007 05 10) inkommit med ett yttrande angående detaljplanering av Mölnads centrum. De synpunkter vi framförde kvarstår. Efter att ha granskat Utställningshandling Dnr 3/2005 214, MKB och Konsekvensutredning finner vi anledning att komplettera med nedanstående synpunkter.

Idén med nya Mölnads centrum är att åstadkomma en förnyelse av den trettio år gamla utformningen. Man avser ge Mölnads stad en tydlig identitet.

Den nya centrumbildningen ska fungera under många årtionden framåt. Det svåra är att veta hur det bör utformas. Att försöka sig på att extrapolera de gångna tre decennierna på kommande, är dömt att misslyckas. Inom denna tidsrymd kommer synnerligen omvälvande förändringar av vår energi- och materialanvändning att tvingas fram. Relaterat till detta framstår en uppfrysning och renovering av befintlig byggnation vara ett billigare, snabbare och framför allt miljövänligare alternativ.

Hela projektet framstår därför som hopplöst omodernt. Utvecklingen har sprungit ifrån planen redan innan man började rita på den. Från den ursprungliga visionen om ett levande centrum har planen utvecklats mot ett opersonligt, renodlat köpcentrum. Ett centrum vars livskraft är helt avhängigt av en växande handel med varor är oerhört känsligt för växlande konjunkturer. Den i skrivande stund pågående finanskrisen utgör ett tydligt exempel härpå. Här kan vara på sin plats att belysa begreppet resiliens, d.v.s. samhällets motståndskraft mot påfrestningar, t.ex. konjunkturedgångar, arbetslöshet m.m. Hur detta ska åstadkommas är en svår fråga utan färdiga svar och som behöver diskuteras seriöst. I planhandlingarna finner man dessvärre exempel på en diskussionsnivå som underskattar medborgarnas intelligens. I handelsutredningen s. 15 finner man ren pekoral såsom "En kombination av småstadens charm, en supermodern butiksgalleria, traditionell livsmedelshandel och en modern saluhall. Detta ger staden en image av kunskapsstad i 2000-talet".

MKBn begränsar sig till att enbart behandla lokala effekter. Konsekvenserna av dessa på övrig miljö berörs inte. Här inskränker man sig till att förutsätta att övergripande frågor av detta slag behandlas i ÖP. Men om varje detaljplan ska betraktas var för sig utan tydlig koppling till samhällsplaneringen i sin helhet, kommer vi aldrig att uppnå en uthållig utveckling, eftersom det är på detaljplanenivå den praktiska utformningen sker.

Under den långvariga byggprocessen kommer stora mängder CO₂ att släppas ut, vilket överhuvudtaget inte nämns. Utsläpp av växthusgaser rimmar illa med vårt första miljö kvalitetsmål "Begränsad klimatpåverkan". Enligt Miljömålsberedningen kommer vi inte att klara detta till 2020. Varje ytterligare tillskott av CO₂ leder bort från målet. Biltrafiken kommer också att leda till ökade emissioner av CO₂. Även om nyare bilar blir mer bränslesnåla och har renare avgaser kommer denna positiva effekt att ätas upp av den

förväntade, kraftigt ökade trafiken (enl. Tekniskt PM en total ökning med 74 % från 2005 till 2020).

Ökad trafik skapar ökat totalt väg- och däckslitage vilket i sin tur leder till en oundviklig ökning av hälsovådliga partiklar i luften.

Inköpsresor mot Mölndals köpcentrum från Göteborg, Härryda och Kungsbacka skulle enligt Tekniskt PM utgöra hela 55 % av trafikflödet. Detta är inte förenligt med en uthållig samhällsutveckling. Det är naturligtvis bättre att boende i Göteborg, Härryda och Kungsbacka handlar på hemmaplan. Den prognosticerade trafiken på gamla riksvägen innebär en ökning med 48 % enligt MKB. Har man betänkt miljökonsekvenserna för de medborgare som bor utmed denna väg?

Ökad energianvändning (pga kylning/uppvärmning) med motsvarande utsläpp någon annanstans omnämns inte. Markvärme utomhus innebär ett enormt slöseri med energi.

En ytterligare viktig fråga som undviks i MKBn är varifrån och hur det nya byggmaterialet ska hämtas och var de kolossala rivningsmassorna kommer att deponeras.

Beträffande vattennivåerna i Mölndalsån är bedömningen att den rekommenderade högsta vattennivån läggs på 0.5 m över max-nivån uppmätt december -06. Detta är riskfyllt. Med kännedom om klimatförändringen kan man emotse betydligt större vattenflöden än så. Föreslaget dagvattensystem i detaljplanen innebär att dagvattnet ansluts till den befintliga kulvert som leder Mölndalsån genom centrum. Man påpekar att det kan bli aktuellt att pumpa ut dagvattnet, då vattenflödena är så höga att kulverten är full. För detta krävs energi och fungerande pumpar. Här binds alltså en sårbarhet in i systemet. Skador som uppkommit till följd av förutsebara översvämningar kan även föranleda regresskrav på Mölndals stad från försäkringsbolag.

Mölndals Naturskyddsförening anser att planeringsunderlaget är alltför bristfälligt för att utgöra grund för beslut om att anta föreliggande detaljplan.

Mölndals Naturskyddsförening
2008-12-19

Marianne Wikström
Ordförande

Leif Lithander
Vice ordförande